

Noora Korhonen & Aino Raappana

VUOROVAIKUTUSPROJEKTI ULKOMETSÄN PÄIVÄKODISSA

**Opinnäytetyö
CENTRIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma
Maaliskuu 2020**

TIIVISTELMÄ OPINNÄYTETYÖSTÄ

Centria-ammattikorkeakoulu	Aika Maaliskuu 2020	Tekijä/tekijät Noora Korhonen & Aino Raappana
Koulutusohjelma Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosionomi (AMK)		
Työn nimi Vuorovaikutusprojekti Ulkometsän päiväkodissa		
Työn ohjaaja Anne Jaakonaho		Sivumäärä 18+20
Työelämäohjaaja Päivi Viitala		
<p>Tämän vuorovaikutusprojektin tarkoituksena oli edistää vuorovaikutussuhteita Ulkometsän päiväkodissa interventioiden kautta. Työn tilaajana oli Kokkolan varhaiskasvatus, Ulkometsän päiväkoti. Vuorovaikutusprojektilla kehitettiin Vesimyyrät-ryhmän pienryhmän toimintaa vuorovaikutussuhteita ja sosiaalisia taitoja edistävästi. Tavoitteenamme oli myös kehittää lasten tunnetaitoja ja käsitellä lasten kanssa kiusaamista. Vuorovaikutusprojektin tarkoitus muodostui päiväkodin tarpeesta toteuttaa lapsiryhmälle interventioita draamatyöskentelyä hyödyntäen. Interventioissa toteutettiin erilaisia draamatyöskentelyn muotoja, kuten roolileikkejä, hyödyntäen lapselle luontaisia tapoja oppia.</p> <p>Vuorovaikutusprojekti toteutettiin Ulkometsän päiväkodin kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelman (KISU:n) mukaisesti Vesimyyrät-ryhmän pienryhmälle. Vuorovaikutusprojektin päätehtävät olivat kuusi interventiota, jotka olivat tutustumiskerta, kiusaamisen käsittely, tunteiden käsittely, draamaleikki, leikkiä liikkuen ja roolit ja näistä interventioista tuotettu materiaalikansio, joka lähetettiin päiväkodin henkilökunnalle. Eri interventioiden kautta käsiteltiin eri teemoja kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelmaa (KISU) ja lapselle luontaisia oppimistapoja hyödyntäen. Keskeistä tietoperustaa projektissamme olivat draamakasvatus, varhaiskasvatus ja vuorovaikutustaidot varhaiskasvatuksessa ja lapselle luontaiset tavat oppia, jotka sisältyvät varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin. Lapsille luontaisia tapoja oppia ovat vapaaehtoinen ja ohjattu leikkiminen ja pelaaminen, liikkuminen, tutkiminen, ilmaiseminen, opetteleminen, kokeminen, osallistuminen ja toimiminen.</p> <p>Vuorovaikutusprojektimme onnistui hyvin ja pääsimme lapsiryhmälle asettamiimme tavoitteisiin. Vuorovaikutusprojektissa meille opiskelijoille asettamamme tavoitteet ylittyivät reilusti. Opimme projektin suunnittelemista, toteuttamista, kehittämistä, arviointia, raportointia ja johtamista. Opimme menetelmiä lapsiryhmän ohjaukseen ja kiusaamisen ja tunnetaitojen käsittelemiseen varhaiskasvatusikäisten lasten kanssa.</p>		

Asiasanat Draamakasvatus, luontaiset tavat oppia, varhaiskasvatus, vuorovaikutustaidot
--

ABSTRACT

Centria University of Applied Sciences	Date March 2020	Author Noora Korhonen & Aino Raappana
Degree programme Bachelor of social services		
Name of thesis INTERACTION PROJECT IN ULKOMETSÄ KINDERGARTEN		
Instructor Anne Jaakonaho		Pages 18+20
Supervisor Päivi Viitala		
<p>The purpose for this interaction project was to further the interaction through interventions in Ulkometsä Kindergarten which arose from the Kindergarten's need to implement drama work with children. The client of the work was the early childhood education services in Kokkola, Ulkometsä Kindergarten. We developed the operation of Vesimyyrät group (Water voles group) by advancing social skills and interaction among the children and personnel. Our aim was also to develop children's emotional skills and to cover the subject of bullying. We executed a variety of drama work forms with children such as roleplay, considering natural ways for a child to learn.</p> <p>The core tasks for this project were six interventions and a material folder gathered from the interventions. The finished material folder was sent to the teacher of the Water voles group. The themes of the interventions were familiarization with each other, discussing about bullying, discussing about emotions, drama work, physical education, and roleplay. The central theories for this interaction project were the basis of drama education, early childhood education, interaction skills and the natural ways for a child to learn, which are supervised and spontaneous playing, movement, exploration, expression, learning, experiencing, participation and activity.</p> <p>This interaction project had a positive outcome and we managed to reach the aims we set for both the children and ourselves. We learned about planning, executing, developing, reporting, and leading a project. We learned different methods to lead and direct children of 3-5 years, and how to cover the subjects of bullying and emotional skills with them.</p>		

Key words

drama education, early childhood education, interaction skills, natural ways for a child to learn,

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

VASU

Tässä vuorovaikutusprojektissa VASU:lla tarkoitetaan joko vuoden 2016 tai 2018 valtakunnallista varhaiskasvatussuunnitelmaa.

KISU

Tässä vuorovaikutusprojektissa KISU:lla tarkoitetaan Ulkometsän päiväkodin omaa kiusaamisen ehkäisyn suunnitelmaa (LIITE 2). KISU:ssa kiusaamalla tarkoitetaan näkyvää tai näkymätöntä fyysistä satuttamista, toisen mielen pahoittamista, jota pyritään ehkäisemään esimerkiksi tunnetaitojen opettamisen avulla. KISU:un on kirjattu myös päiväkodin yhteinen käsitys kiusaamisesta, kiusaamiseen puuttumisesta sekä ehkäisemisestä.

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 KESKEISTÄ TIETOPERUSTAA VUOROVAIKUTUSPROJEKTILLE	2
2.1 Vuorovaikutusprojektin lähtökohdat	2
2.2 Lapselle luontaiset tavat oppia.....	3
2.3 Draamakasvatus varhaiskasvatuksessa	4
2.4 Vuorovaikutustaidot varhaiskasvatuksessa.....	4
3 VUOROVAIKUTUSPROJEKTIN PÄÄTEHTÄVÄT.....	6
3.1 Interventio 1.....	8
3.2 Interventio 2.....	9
3.3 Interventio 3.....	9
3.4 Interventio 4.....	10
3.5 Interventiot 5 ja 6.....	10
3.6 Vuorovaikutusprojektin materiaalikansio.....	11
4 VUOROVAIKUTUSPROJEKTIN ARVIOINTI	13
4.1 Suunnittelun arviointi	13
4.2 Interventioiden ja materiaalikansion arviointi	14
4.3 Vuorovaikutusprojektin tietoperustan arviointi.....	15
4.4 Oman osaamisen arviointi.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
5 VUOROVAIKUTUSPROJEKTIN AIKATAULU, RISKIT SEKÄ BUDJETIN ARVIOINTI	
Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
LÄHTEET	
LIITTEET	
LIITE 1. Materiaalikansio	
LIITE 2. Kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnittelulomake (KISU)	
LIITE 3. Palautelomake lapsille	
LIITE 4. Palautelomake aikuisille	
LIITE 5. Tutkimustoimintalupa	
LIITE 6. Ohjatun toiminnan suunnitelma	
TAULUKOT	
TAULUKKO 1. Vuorovaikutusprojektin tavoitteet	
TAULUKKO 2. Vuorovaikutusprojektin aikataulu	
TAULUKKO 3. Vuorovaikutusprojektin sisältö	

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö toteutettiin projektirakenteella. Työn tilaajana oli Kokkolan varhaiskasvatus, Ulkometsän päiväkoti. Vuorovaikutusprojekti toteutettiin Ulkometsän päiväkodissa 3 - 5-vuotiaiden Vesimyyrät-ryhmässä. Vesimyyrien ryhmästä valittiin kahdeksan lapsen pienryhmä, joille vuorovaikutusprojekti toteutettiin. Ennen projektin käynnistymistä pyysimme tutkimustoimintalupa-lomakkeen (LIITE 5) avulla lasten huoltajilta luvan, jotta lapset saivat osallistua projektiimme. Vuorovaikutusprojekti toteutettiin ulkometsän päiväkodin kiusaamisen ehkäisyn suunnitelman KISU:n (LIITE 2) ja Kokkolan varhaiskasvatussuunnitelman (VASU) mukaisesti. KISU:un on sisällytetty päiväkodin yhteinen käsitys kiusaamisesta, menetelmät kiusaamisen ehkäisemiseen ja puuttumiseen ja suunnitelman arviointi sekä siitä tiedottaminen. KISU:ssa kiusaamisella tarkoitetaan näkyvää tai näkymätöntä toisen mielen pahoittamista tai fyysistä satuttamista, jota voidaan ehkäistä esimerkiksi tunnetaitoja lapsille opettamalla.

Vuorovaikutusprojektilla lähdettiin edistämään lasten välisiä vuorovaikutussuhteita, ehkäisemään kiusaamista päiväkodissa ja tuomaan kasvattajille sekä meille opiskelijoille menetelmiä muun muassa kiusaamisen ja tunnetaitojen läpi käymiseen ja opetteluun lasten kanssa. Projektin aiheen taustalla oli se, että olimme molemmat nähneet kiusaamista päiväkodeissa ja huomanneet, että lasten tunnetaidoissa ja lasten välisessä vuorovaikutuksessa olisi kehitettävää. Myös työn tilaaja, Kokkolan varhaiskasvatus-toimi, tuki aiheen valinnassa, kun asiasta keskusteltiin varhaiskasvatuskoordinaattorin kanssa, ja hän sanoi, että aihe on tällä hetkellä todella ajankohtainen ja tärkeä varhaiskasvatuksen parissa.

Vuorovaikutusprojektin tarkoitus oli edistää vuorovaikutussuhteita päiväkodissa interventioiden kautta ja lisätä draamakasvatusta Vesimyyrien ryhmässä. Vuorovaikutusprojektissa oli kuusi interventiota, joilla päiväkodille toteutettiin KISU – hahmo ja materiaalipaketti vuorovaikutustaitojen edistämisestä päiväkodin arjessa. Vuorovaikutusprojektilla kehitettiin Vesimyyrät-ryhmän toimintaa vuorovaikutussuhteita ja sosiaalisia taitoja edistävästi. Vuorovaikutusprojektin tavoitteet muodostuivat päiväkodin tarpeesta toteuttaa lapsiryhmälle interventioita draamatyöskentelyä hyödyntäen. Interventioissa toteutettiin erilaisia draamatyöskentelyn muotoja, kuten roolileikkejä, hyödyntäen lapselle luontaisia tapoja oppia. Interventioita kehittämällä, joka kerta kerätyn palautteen pohjalta, varmistettiin, että vuorovaikutusprojektille asetetut tavoitteet toteutuvat.

2 KESKEISTÄ TIETOPERUSTAA VUOROVAIKUTUSPROJEKTILLE

Seuraavaksi käsitellään Ulkometsän päiväkodin vuorovaikutusprojektin keskeistä tietoperustaa. Tietoperusta pohjautuu varhaiskasvatuksen oppimisteorioihin ja varhaiskasvatusta ohjaaviin asiakirjoihin, kuten valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

2.1 Vuorovaikutusprojektin lähtökohdat

Varhaiskasvatus on pedagoginen osa suomalaisessa koulutusjärjestelmässä, ja se kattaa ikävuodet 0 – 6 (Opetushallitus. Mitä on varhaiskasvatus?). Kunnat ovat velvollisia järjestämään varhaiskasvatusta kunnassa sellaisin toimintamuodoin ja niin laajasti kuin sille on tarvetta. Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatusta voidaan järjestää kunnissa päiväkotitoimintana, avoimena varhaiskasvatustoimintana ja perhepäivähoitona. Kunnat voivat järjestää varhaiskasvatuksen itse tai hankkia tarvittavat varhaiskasvatuspalvelut yksityiseltä tai julkiselta palveluntuottajalta. Huoltajat saavat päättää lapsen osallistumisesta kunnassa järjestettävään varhaiskasvatukseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 13.)

Varhaiskasvatuslain mukaan jokaisella lapsella on oikeus varhaiskasvatukseen (Varhaiskasvatuslaki 13.08.2018/540, § 1). Varhaiskasvatus on yhteiskunnallinen palvelu, jonka tehtävänä on lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen, kasvun ja oppimisen edistäminen yhteistyössä lasten huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksessa edistetään lasten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa ja ehkäistään syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on lasten huoltajien tukeminen kasvatustyössä ja lapsen osallisuuden ja aktiivisen toimijuuden vahvistaminen. Toimintakulttuuri on inklusiivista ja siinä edistetään osallisuutta, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2018, 14, 30.). Varhaiskasvatuslakiin on kirjattu varhaiskasvatusympäristön olevan sellainen, joka on turvallinen, kehittävä, oppimista edistävä ja lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottava. Lasta tulee suojata lain mukaan väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. (Varhaiskasvatuslaki 13.08.2018/540, § 10).

Varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti lasten oppiminen on kokonaisvaltaista ja sitä tapahtuu kaikkialla. Oppimisessa yhdistyvät lasten tiedot taidot, toiminta, tunteet, aistihavainnot, keholliset kokemukset, kieli ja ajattelu, ja sitä tapahtuu muun muassa lasten tarkkaillessa ympäristöään sekä jäljitellessä

muiden toimintaa. Varhaiskasvatuksessa oppimisen lähtökohtana ovat lasten aiemmat kokemukset ja heidän osaamisensa sekä mielenkiinnonkohteensa. Opittavilla asioilla on oltava yhteys lasten kehittyviin valmiuksiin, kokemusmaailmaan ja kulttuuriseen taustaan. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2018, 22.) Varhaiskasvatuslain tavoitteena on kehittää lapsen vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja ja edistää lapsen toimimista vertaisryhmissä ja ohjata lasta eettisesti kestäväan ja vastuulliseen toimintaan, yhteiskunnan jäsenyyteen ja toisten ihmisten kunnioittamiseen. (Varhaiskasvatuslaki 13.07.2018/540, § 3)

2.2 Lapselle luontaiset tavat oppia

Lapselle luontaisia tapoja oppia ovat toiminalliset ja luovuutta ja osallisuutta edistävät työtavat. Tällaisia ovat esimerkiksi omaehtoinen ja ohjattu leikki ja pelaaminen, liikkuminen, ilmaiseminen, tutkiminen, opetteleminen, kokeminen, toimiminen ja osallistuminen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2016, 38.) Lapset oppivat myös itseään ilmaisten ja taiteisiin perustuvassa toiminnassa (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2018, 22.). Lapset oppivat leikkiessään, mutteivat leiki oppiakseen (Varhaiskasvatustietoa pienten lasten vanhemmille.). Lapselle leikkiminen on tapa suhtautua häntä ympäröivään maailmaan ja tiedon omaksumiseen. Lapsen omat havainnot ja kokemukset heijastuvat leikkeihin, ja leikkiessään lapsi jäljittelee oppimiaan asioita. Leikkiessään lapsi luo kontakteja muihin lapsiin ja oppii ottamaan huomioon muita ihmisiä. Leikki perustuu mielikuvitukseen, mutta siinä voi olla piirteitä myös todellisesta maailmasta. Leikin tarkoitus ja leikit muuttuvat lapsen iän myötä. (Helenius 2013, 14.) Leikkiminen edistää lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia. Leikkiessä yhdistyvät innostus, omien taitojen haastaminen ja yhdessä tekeminen oppimista edistävästi. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2016, 38.)

Liikkuessaan lapsi kokee iloa, ajattelee, oppii uutta ja ilmaisee omia tunteitaan. Liikkuessa lapsi tutustuu oman kehonsa rajoihin ja hänen näkemyksensä omasta voimastaan, koostaan ja itsestään vahvistuvat. Yleensä lapset mielummin seikkailevat, hyppivät ja juoksevat kuin ovat paikoillaan tai kävelevät. Lapsella tulee olla mahdollisuus liikkua virittävässä ja liikkumaan kutsuvassa ympäristössä päivittäin. Tutkiva ihmetteleminen on lapselle luontaista. Tutkiessaan lapsi kokee osallisuutta häntä ympäröivään maailmaan ja yhteisöön ja tyydyttää omaa uteliaisuuttaan. Lapselle syntyy merkityksellisiä kokemuksia eri taiteenlajien kautta. Musiikista, taiteesta, tanssista, draamasta ja kädentaidoista lapsi löytää toiminnallisuuteen ja osallistumiseen virittäviä kokemuksia. Lapselle toiminta on kiehtovaa ja kutsuvaa. Lapset

ovat aktiivisia oppijoita toimiessaan vuorovaikutuksessa ympäristön ja ihmisten kanssa. Lapset käsittelevät tietoa ja jäsentävät sitä olemassa olevien käsiterakenteidensa avulla. (Varhaiskasvatus tietoa pienten lasten vanhemmille.)

2.3 Draamakasvatus varhaiskasvatuksessa

Draamakasvatus on toimintamuoto varhaiskasvatusikäisille, joka yhdistää leikin ja kasvatuksen teatterin keinoin. Draamatyöskentelyssä pääpaino ei ole yleisölle tuotettavassa esityksessä, vaan toiminta tapahtuu ryhmässä ilman yleisöä. Draamakasvatuksen keskiössä ovat kuvitteelliset roolit ja todellisuus. Aikuisen kasvattajan merkitys pienille lapsille suunnatussa draamatyöskentelyssä on aloitteiden tekijä ja roolimalli. Draamatyöskentelyssä toiminta perustuu leikinomaisuuteen ja on lapsen kehitystason mukaista. Draamallisessa työtavassa yhdistyvät lapsen kokemuksen, eri taideaineet ja tietoa, joita työstetään yhdessä ajankohtaisen sadun, aiheen tai tarinan pohjalta. Draamakasvatuksella pyritään tukemaan muun muassa lasten itseluottamuksen, minäkäsityksen, keskittymiskyvyn ja mielikuvituksen kehittymistä. Draamakasvatus tutustuttaa lasta omiin kehollisiin edellytyksiinsä. Lapsen kehohahmottamista ja kokonaisilmaisua tuetaan draaman ja draamaleikin avulla. Draama ja draamaleikki kehittävät tunteiden ilmaisua, koska ne ovat osa draamassa toimimista. Lisäksi draamakasvatus pyrkii tukemaan lasten kielellistä ja yhteistyötaitojen kehittymistä draaman työmuotojen avulla. (Toivanen 2009, 30 – 32.)

2.4 Vuorovaikutustaidot varhaiskasvatuksessa

Lapsi rakentaa käsitystä itsestään ja omaksuu arvoja ja asenteita vuorovaikutuksessa toisten kanssa. Lasten vuorovaikutustaidot kehittyvät vertaissuhteissa. Lapsi tarvitsee erilaisia vuorovaikutustaitoja, kuten ongelmanratkaisua, yhteistyötä ja jakamista vertaistensa parissa. Vertaisryhmästä syrjäytymiselle voi muodostua negatiivinen kierre, jossa lapsella on aina tietty sosiaalinen status vertaisryhmässä. Vuorovaikutustaidot muodostavatkin alustan vertaissuhteiden syntymiselle. (Laaksonen 2010, 6.) Sosiaalisesti pätevälle vuorovaikutukselle on ominaista tehokas omien päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen, samalla kuitenkin myönteisten vuorovaikutussuhteiden ylläpitäminen ja säilyttäminen. Sosiaaliset taidot ovat osa sosiaalista pätevyyttä. Sosiaalinen pätevyys tai kompetenssi on laajempi käsite, johon on liitetty usein sosiaalisten taitojen lisäksi myös sopeutumista edistävät taidot, kuten kyky toimia itsenäisesti sekä riittävä fyysinen ja kielellinen kehitys ja toverisuosio. Sosiaalista kompetenssia on tarkasteltu eri tutki-

musunnittain. Sosiaalisten taitojen näkökulma korostaa itse käyttäytymistä ja sen oppimista, sosiokognitiivinen suuntaus sosiaalisen tiedon käsittelyä, emotioihin ja niiden säätelyyn kääntyvä suuntaus tunteita ja niiden säätelyä, motivationaalisessa näkökulmassa korostuu lasten tavoitteet toimiessa vertaisten kanssa. Kontekstuaalisessa näkökulmassa tarkastellaan ryhmän vuorovaikutuksellisia tekijöitä suhteessa lapsen käyttäytymisestä tehtyihin tulkintoihin ja hänen asemaansa ryhmässä, miten lapsen sosiaalisten taitojen käyttöönotto muuttuu tietynlaisessa ympäristössä. Ilmiöt eivät ole toisistaan irrallisia, vaan vaikuttavat toinen toisiinsa. Ne ovat keskeisiä pyrittäessä ymmärtämään sosiaalista vuorovaikutusta. (Salmivalli 2005, 71 – 74.)

3 VUOROVAIKUTUSPROJEKTIN PÄÄTEHTÄVÄT

Vuorovaikutusprojekti toteutettiin päiväkodin kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelman KISU:n (LIITE 2) mukaisesti Ulkometsän päiväkodin Vesimyyrät-ryhmälle. Vuorovaikutusprojektin päätehtävät olivat kuusi interventiota, tutustumiskerta, kiusaamisen käsittely, tunteiden käsittely, draamaleikki, leikkiä liikkuen ja roolit, ja näistä interventioista tuotettu materiaalikansio. Eri interventioiden kautta käsiteltiin eri teemoja KISU-materiaalia hyödyntäen. Interventiot suunniteltiin ohjatun toiminnan suunnitelmapohjan mukaisesti. Palaute kerättiin jokaisen intervention jälkeen lapsilta ja henkilöstöltä, ja sen avulla tarvittaessa kehitettiin tulevia interventioita. Tavoitteena oli kehittää lasten ja henkilöstön antaman palautteen pohjalta lapsiryhmän toiminnallista ohjausta, interventioita ja pedagogista toimintaa vuorovaikutussuhteiden edistämisen näkökulma huomioiden ja omaa toimintaa ja roolia reflektoiden. Kohderyhmäksi vuorovaikutusprojektissa valikoitui Vesimyyrät -ryhmästä yksi pienryhmä, jossa oli yhteensä kahdeksan lasta. Pienryhmätoiminnalla varmistettiin projektin onnistunut toteutuminen.

Vuorovaikutusprojektin tavoite oli edistää vuorovaikutussuhteita päiväkodissa Vesimyyrien ryhmässä interventioiden kautta. Vuorovaikutusprojektin tarkoitus oli tuoda Vesimyyrien arkeen keinoja haastavien vuorovaikutustilanteiden käsittelyyn ja ennaltaehkäisyyn. Päiväkodille on laadittu kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma, KISU. Päiväkodin KISU-suunnitelmaan kiusaamisen ehkäisyn keinoiksi on kirjattu muun muassa tunnetaitojen opettelu ja tunteiden sanoittaminen. Interventioiden aikana käsiteltiin, eri menetelmin, tunnetaitoja ja kiusaamiseen liittyviä teemoja lasten kanssa. Interventiokertoja toteutui yhteensä viisi, kun kaksi viimeistä kertaa yhdistettiin yhdeksi. Jokaisella kerralla toimintaan sisällytettiin samoja leikkejä. Tavoitteena oli luoda lapsille jatkuvuuden ja turvallisuuden tunnetta, kun he pystyivät ennakoimaan toimintaa. Tarkoituksena kaikkien interventioiden kautta oli tehdä lapset tietoisiksi heidän omista tunnetaidoistaan ja eri tunnetiloista, vahvistaa heitä nimeämään omia tunteitaan ja lisäksi kehittää lasten käsitystä siitä, millainen on hyvä vuorovaikutussuhde. Tähän tarkoitukseen tavoiteltiin pääsyä tunneleikkien, sadun, laulujen, askartelun ja liikunnallisten leikkien kautta. Lapsikohtaisina tavoitteina interventioilla olivat myös harjaantuminen yhteistyö- ja vuorovaikutustaidoissa. Tätä vahvistettiin yhteisten leikkien, keskustelun ja toiminnan kautta. Samalla päiväkotiryhmän työntekijät haastettiin pohdintaan näitä teemoja ja tuotettiin heille materiaali, jota he voivat hyödyntää KISU-ohjelman mukaisesti päiväkodin arjessa.

Tavoitteena oli myös harjaantua suunnittelemaan pedagogista toimintaa lapsiryhmälle siten, että huomioidaan vuorovaikutussuhteet ja niiden edistämisen. Toiminnan suunnittelussa käytettiin lomaketta, jolla varmistettiin tavoitteellisesti ja sisällöllisesti laadukas ohjattu toiminta. Lisäksi tavoitteena oli ohjaamisosaamisessa harjaantuminen ja eri yksilöiden huomioiminen lapsiryhmässä, kun suunnitellaan, toteutetaan ja arvioidaan toimintaa.

Taulukossa 1 kuvataan interventiokohtaiset tavoitteet lapsille, organisaatiolle ja meille opiskelijoille. Aikataulukkiireiden vuoksi interventiot 5 ja 6 yhdistettiin, joten interventiokertoja meillä oli yhteensä 5 suunniteltujen 6 sijaan.

TAULUKKO 1. Vuorovaikutusprojektin tavoitteet

	Tutustumiskerta (interventio 1)	Kiusaamisen käsittely (interventio 2)	Tunteiden käsittely (interventio 3)	Draama-leikki (interventio 4)	Leikkiä liikuen (interventio 5)	Roolit (interventio 6)
lapsikohtaiset tavoitteet	osallistaa lapset toiminnan suunnitteluun, ikä ja kehitystaso huomioon otettuna, omien mielipiteiden esille tuominen	lasten tietoisuuden lisääminen haastavista vuorovaikutustilanteista ja niiden toimimisessa kehittyminen	tunne-, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitojen kehittäminen	vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoissa ja oman vuoron odottamisessa ja muiden huomioimisessa harjaantuminen	Yhteistyötaitoissa harjaantuminen	Itsensä ilmaisussa kehittyminen, lasten osallistaminen projektin toteuttamiseen
Organisaatiokohtaiset tavoitteet	osallistaa henkilökunta projektin suunnitteluun	oppia keinoja kiusaamistilanteiden käsitteilyyn	leikkimenetelmä tunteiden käsittelyyn	toiminnan kehittämisen	oppia liikunnallisia menetelmiä	työntekijöiden osallistaminen projektin toteuttamiseen

SA-tavoitteet	projektiohjauksessa kehittyminen	oppia keinoja kiusaamistilanteiden käsitteelyyn	menetelmäosaamisessa harjaantuminen	lapsiryhmä sisäisten roolien hahmottamisen, työmenetelmäosaamisessa kehittyminen	harjaantuminen lapsiryhmän ohjaamisessa	ammatillisen kehittymisen, oppia ohjaamaan lapsiryhmää lapsilähtöisesti
---------------	----------------------------------	---	-------------------------------------	--	---	---

3.1 Interventio 1 Tutustumiskerta

Ensimmäiseen interventioon osallistui kuusi lasta ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Toimintaan sisältyi yhteinen aloitus pihalla, jossa leikittiin hippaa. Toiminta jatkui sisällä, jossa leikittiin aluksi laiva on lastattu -leikkiä ja askarreltiin KISU-hahmot kartongista. Toiminta jaksotettiin alkamaan ulkoa ja jatkuamaan sisällä päiväkodin pyynnöstä ja lasten mielenkiinnon säilyttämiseksi. Interventiossa hyödynnettiin VASU:n määrittelemää lapselle luontaista tapaa oppia liikkuen, jolla varmistettiin toiminnan soveltuvuus varhaiskasvatusikäisille lapsille. Leikkien valinnalla tuettiin lasten kielellisiä taitoja ja vuorovaikutustaitoja. Lopuksi lapsilta sekä mukana olleelta työntekijältä kerättiin palaute (LIITE 4).

Ensimmäisen intervention aikana havainnoitiin lapsia ja henkilöstöä, lasten keskinäisiä suhteita ja osaston toimintatapoja. Leikin, KISU-hahmon, askartelun ja palautteen kautta orientoitiin lapset ja työntekijät tulevia interventioita varten. Tavoitteena oli toteuttaa interventio sisällöltään ja soveltuvuudeltaan lapsiryhmälle heidän ikänsä ja kehitystasonsa huomioon ottaen. Tavoitteeseen pääsyä mitattiin henkilöstöltä saadun palautteen pohjalta. Lisäksi henkilöstöltä ja lapsilta kerätyn palautteen tavoitteena oli toiminnan kehittäminen. Palautteen keräämisellä pyrittiin myös varmistamaan lasten ja henkilöstön osallisuuden toteutuminen projektissa.

3.2 Interventio 2 Kiusaamisen käsittely

Toinen interventio suunniteltiin kerätyn palautteen pohjalta ohjatun toiminnan suunnitelmaan mukaan (LIITE 6). Mukana oli kuusi lasta ja varhaiskasvatuksen lastenhoitaja. Toiminnan suunnittelussa huomioitiin lasten toiveet. Alkuleikin ja tutun KISU-hahmon avulla orientoitiin lapset interventioon. Lapsia pyydettiin kertomaan oman KISU-hahmonsa nimi ja mistä KISU pitää. Lapsille luettiin kiusaamisesta käsittelevä satu, joka löytyy materiaalikansiota (LIITE 1), ja heidän kanssaan keskusteltiin aiheesta esittäen kysymyksiä heille. Lapset ohjattiin pöydän ääreen piirtämään kuva siitä, mitä on kivaa tehdä päiväkodissa kaverin kanssa. Lapset saivat kertoa kuvastaan yksi kerrallaan. Lopuksi kerättiin palaute toiminnasta ja lapsilta että henkilöstöltä.

Kiusaamisesta käsittelevän sadun ja keskustelun tavoitteena oli tehdä lapset tietoisiksi haastavista vuorovaikutustilanteista ja kiusaamisen käsitteestä ja luoda lapsille, henkilöstölle ja meille keinoja näiden tilanteiden käsittelyyn. Lisäksi tavoitteena oli oppia tiedostamaan tunteiden merkitys vuorovaikutussuhteissa. Toimintaan valittiin sadutus, jolla tuettiin lasten kielen ja puheen kehitystä. Intervention tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa toimintaa lapsiryhmän iän ja kehitystason mukaiseksi. Tavoitteeseen pääsyä mitattiin henkilöstöltä kerätyn palautteen perusteella. Lopuksi kerätyn palautteen pohjalta suunniteltiin seuraavaa interventiota, tavoitteena kehittää toimintaa lapsiryhmän ja henkilöstön tarpeiden mukaiseksi.

3.3 Interventio 3 Tunteiden käsittely

Toiminta aloitettiin ulkona yhteisellä pihaleikillä. Mukana oli seitsemän lasta ja varhaiskasvatuksen opettaja. Ohjattu toiminta ulkona varmisti lasten toiveet leikin määrän lisäämisestä interventiossa. Toiminta jatkui ulkoa sisälle siirryttäessä. Lapset orientoitiin tuttujen KISU-hahmojen avulla yhteiseen ystäväpiiriin sisällä. Tämän jälkeen heille ohjattiin aartenetsintäleikki, joka löytyy materiaalikansiota (LIITE 1). Tunnekortteja käytettiin apuna jähmettyneet tunteet -leikissä, joka löytyy myös materiaalikansiota (LIITE 1). Toiminta jatkui satuhieronnalla, joka löytyy materiaalikansiota (LIITE 1) ja loppui palautteen keräämiseen lapsilta ja mukana olleelta työntekijältä.

KISU-suunnitelmaan on kirjattu yhdeksi kiusaamisen ehkäisemisen keinoksi tunnetaitojen ja tunteiden sanoittamisen opettelu. Tämä huomioitiin intervention sisältöä suunnitellessa. Interventio suunniteltiin

ja toteutettiin ohjatun toiminnan suunnitelman mukaisesti, millä varmistettiin, että toiminta on sisällöltään laadukasta ja tavoitteellista. Leikkien ja pelin avulla opeteltiin tunnetaitoja, eri tunteita ja vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoja. Tavoitteena oli kerätyn palautteen pohjalta kehittää interventioita ja osallistaa henkilöstö ja lapset toiminnan suunnitteluun. Tätä mitattiin palautteella, joka saatiin henkilöstöltä.

3.4 Interventio 4 Draamaleikki

Neljännän intervention teemana oli draamaleikki. Toiminta eteni ja toteutui ohjatun suunnitelman mallin mukaisesti (LIITE 6). Toiminta alkoi päiväkodin pihalla, jossa osallistimme lapset mukaan toiminnan suunnitteluun keksimään pihaleikin, jota yhdessä leikimme. Lapset valitsivat peili-leikin, joka oli kaikille lapsille ennalta tuttu. Pihaleikkien jälkeen toiminta siirtyi sisälle ryhmätilaan, jossa otimme KISU:n ystäväpiirin. Siinä jokainen lapsi sai kertoa omasta KISU-hahmostaan sekä siitä, mitä hänen KISU-hahmonsa tekee jouluna. Tällä tuettiin lasten kehittyviä kielellisiä taitoja.

Seuraavaksi ohjasimme liikunnallisen patsasleikin, jossa musiikin pysähtyessä lapset ja aikuiset jäähmettyivät paikoilleen, ja kun musiikki jatkui, oli lupa taas liikkua tilassa. Tämän jälkeen otimme Kisu karkaa-leikin, jossa lapset vuorollaan saivat eläytyä Kisun rooliin. Draamaleikillä tuotiin ryhmään keinoja, joilla tukea lasten itseluottamuksen, minäkäsityksen, keskittymiskyvyn ja mielikuvituksen kehittymistä. Sen jälkeen oli vuorossa seuraa johtajaa-leikki, jossa lapset vuorollaan saivat keksiä tempun ja näyttää sen muille ja muut lapset tekivät saman tempun perässä. Tällä mahdollistettiin lasten osallisuus toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa. Ennen palautteen keräämistä rentouduimme musiikin soidessa, jotta toiminta olisi jäsentynyttä (aloitus, toiminta ja lopetus). Palautteen keräämisen yhteydessä jakauduimme leikittämään Vahtikisu-leikkiä ja Kätken kiveä-leikkiä sekä keräämään palautetta lapsilta ja toiminnassa mukana olleelta lastenohjaajalta. Tämän interventiokerran yhteydessä huomiomme lasten toiveita ja lapsilta edelliseltä kerralta saamaamme palautetta, jonka mukaan lapset toivoivat lisää liikunnallisia leikkejä toimintaamme. Intervention aikana havainnoimme lapsiryhmän sisäisiä suhteita ja rooleja. Intervention tavoitteena oli leikin kautta harjaannuttaa lapsia vuorovaikutus- sekä yhteistyötaidoissa, oman vuoron odottamisessa sekä muiden huomioimisessa. Kaikki tämä interventiokerran leikit löytyvät materiaalikansiossa (LIITE 1).

3.5 Interventiot 5 ja 6 Leikkiä liikkuen ja roolit

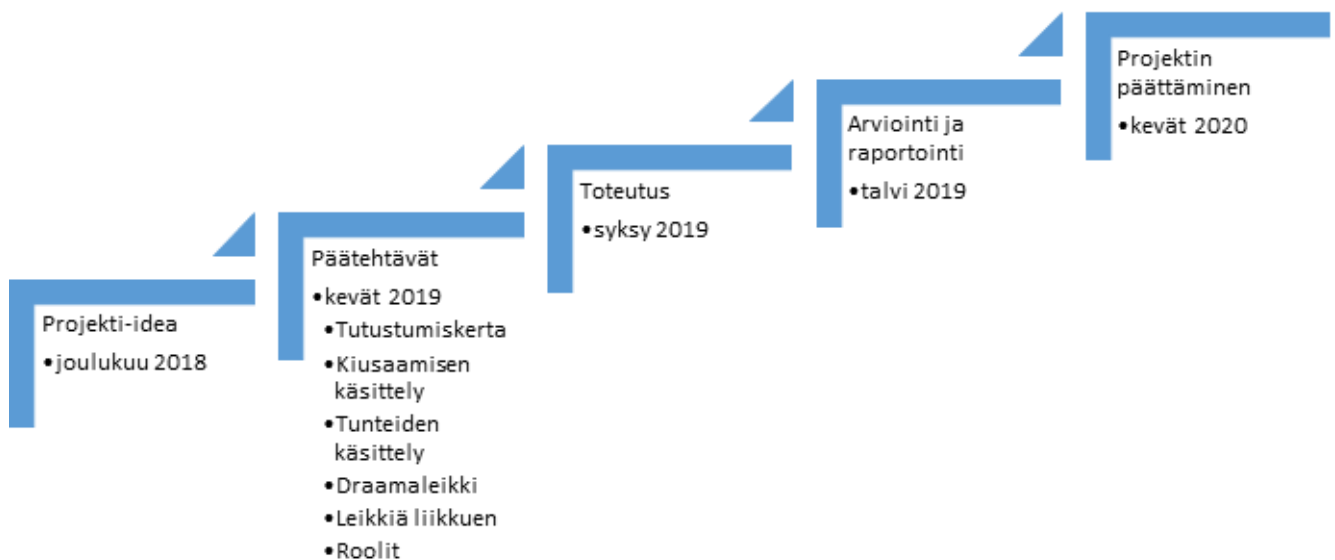
Yhdistimme kaksi viimeistä interventiota päiväkodilta tulleen aikataulupyynnön mukaisesti. Toiminta eteni ja toteutui ohjatun suunnitelman mallin (LIITE 6) mukaisesti, ja sillä varmistettiin sisällöllisesti ja tavoitteellisesti laadukas ohjattu toiminta. Tässä interventiossa tavoitteena oli hyödyntää lapselle luontaista tapaa oppia liikkuen ja roolileikkien avulla harjaantua oman vuoron odottamisessa, toisten ihmisten huomioimisessa, itsensä ilmaisussa ja yhteistyötaidoissa. Toiminta alkoi päiväkodin salissa tonttunjumballa, jonka jälkeen leikimme yhdessä poliisit ja kissat -hippaleikkiä. Poliisit eli hipat saivat heijastinliivit, jotta he erottuivat kissoista. Tämän jälkeen muokkasimme saliin temppuradan, jota lapset saivat kiertää yhdessä askartelemiensa KISU –hahmojen kanssa. KISU-hahmon tavoitteena oli innostaa lapsia toimintaan. Lopuksi keräsimme temppuradan varastoon yhdessä lasten kanssa. Ennen ryhmähuoneeseen siirtymistä otimme salissa yhteisen loppurentoutumisen, jossa jokaisella lapsella oli oma patja, jossa rentoutua musiikin soidessa. Musiikin soidessa lapsia siliteltiin pensseleillä kevyesti. Tällä varmistettiin jäsentynyt toiminta, johon kuuluvat aloitus, toimintaosuus sekä lopetus. Tämän jälkeen siirryimme ryhmähuoneeseen piirtämään KISU:n joulusta piirustukset. Toiminta päättyi palautteen keräämiseen lapsilta ja toiminnassa mukana olleelta lastentarhanopettajalta. Keräsimme lapsilta palautetta yksi kerrallaan, ja loput lapset saivat sillä välin leikkiä ryhmätilassa esillä olevilla legoilla ja lukea kirjoja. Interventiokerran tonttunjumppa ja poliisit ja kissat-leikki löytyvät materiaalikansiota (LIITE 1).

3.6 Vuorovaikutusprojektin materiaalikansio

Interventioiden pohjalta kasasimme materiaalikansion (LIITE 1) Ulkometsän päiväkodille Vesimyyrien ryhmälle. Materiaalikansioon kerättiin kaikki materiaalit, joita interventioissa käytettiin, ja materiaalien lähteet. Materiaalikansioon keräsimme interventioissa käyttämämme leikit, laulut, satuhieronnan, sadun, tunnekuvakortit, KISU:n mallipohjan sekä lähteet. Materiaalikansion keräämisellä varmistettiin vuorovaikutusprojektin työmenetelmien siirtyminen ryhmän työntekijöiden käyttöön. Voimme myös itse hyödyntää materiaalikansiota ja sen sisältöä työmenetelmänä tulevaisuudessa. Materiaalikansion tavoitteena oli toiminnan kehittäminen Ulkometsän päiväkodissa, Vesimyyrät-ryhmässä ja oman osaamisen kehittäminen pedagogisen toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Materiaalikansio lähetettiin päiväkodille sähköisesti päiväkodin pyynnöstä.

4 VUOROVAIKUTUSPROJEKTIN AIKATAULU, RISKIT SEKÄ BUDJETIN ARVIOINTI

Kuviossa 3 kuvataan vuorovaikutusprojektimme aikataulu. Vuorovaikutusprojektimme käynnistyi joulukuussa 2018 projekti-ideasta ja päättyi keväällä 2020. Tammikuussa aiheeksi valikoitui vuorovaikutussuhteiden edistäminen varhaiskasvatuksessa. Verkostopalaveri päiväkotiryhmän lastentarhanopettajan kanssa oli 20.2.2019. Silloin tutustuimme päiväkodin tiloihin ja keskustelimme aikataulusta ja menetelmistä. Kevään 2019 aikana kirjoitimme projektisuunnitelman ja esitimme toteutussuunnitelman. Syksyllä 2019 toteutimme interventiot Ulkometsän päiväkodissa ja aloitimme opinnäytetyöraportin kirjoittamisen. Helmikuussa 2020 jätimme opinnäytetyömme ohjaajan tarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi. Maaliskuun aikana teimme kypsyyskokeen.

TAULUKKO 2. Vuorovaikutusprojektin aikataulu

Opinnäytetyön suunnittelun, toteuttamisen ja raportoinnin aikana olisi voinut ilmetä erilaisia riskejä. Suurimpana riskinä näimme yhteistyösopimuksen purkautumisen päiväkodin taholta. Interventioiden aikataulumuutokset ja aikataulujen yhteen sovittaminen olisivat voineet olla myös riski, mutta selvisimme pienillä aikataulumuutoksilla, joiden vuoksi yhdistimme kaksi viimeistä interventiokertaamme yhdeksi. Olisi ollut myös mahdollista, että toinen meistä olisi sairastunut opinnäytetyöprosessin aikana. Yksityiskohtaisella suunnitelmalla takasimme sen, että toisen mahdollisesti sairastuessa tai muusta syystä estyessä toteuttamaan interventioita, toinen olisi pystynyt suunnitelmaa noudattaen ohjaamaan intervention. Vuorovaikutusprojektin budjetti oli kuvitteellinen, eikä meille maksettu projektin suunnittelusta, toteuttamisesta, arvioinnista tai raportoinnista.

5 VUOROVAIKUTUSPROJEKTIN ARVIOINTI

Arvioimme vuorovaikutusprojektiamme pohjaten mahdollisiin riskitekijöihin ja projektillemme asettamiimme tavoitteisiin. Projektimme vastasi suunnitelmassa asetettuihin tavoitteisiimme ja onnistui kokonaisuutena hyvin. Suurimpina riskitekijöinä projektin suunnitteluvaiheessa näimme yhteistyösopimuksen purkautumisen päiväkodin taholta, toisen sairastumisen, aikataulumuutokset ja aikataulujen yhteensovittamisen. Aikataulut olivat haastavia sovittaa päiväkodin kiireiseen arkeen, ja aikataulumuutosten vuoksi yhdistimme kaksi viimeistä interventioita, päiväkodin pyynnöstä. Vuorovaikutusprojektimme haasteeksi muodostuivat yhteisen suunnitteluajan puutteellisuus päiväkodin henkilöstön kanssa ja projektimme teoriaosuus. Sen lisäksi haastetta kirjoittamisprosessiin toi se, että työskentelimme prosessin aikana eri paikkakunnilla, ja aikataulujen yhdistäminen oli välillä haastavaa. Oman oppimisen prosessissa vuorovaikutusprojektimme ylitti asettamamme tavoitteet. Parina työskentely toi projektiimme erilaisia näkökulmia, mutta se toi myös haastetta työskentelyyn.

5.1 Suunnittelun arviointi

Suunnittelutyömme lähti liikkeelle joulukuussa 2018, kun päätimme toteuttaa projektimme tiiminä varhaiskasvatuksen kentälle. Sen jälkeen lähdimme innolla miettimään projektillemme aihetta sekä sisältöjä. Suunnittelimme kaikki interventiomme yksityiskohtaisesti ohjatun toiminnan suunnitelma –lomakkeen (LIITE 6) avulla, ja sen lisäksi suunnittelimme myös varalta vaihtoehtoista toimintaa. Yksityiskohittaisen suunnitelman ansiosta interventiomme sujuivat hyvin ja pääsimme lapsiryhmille asettamiimme tavoitteisiin. Suunnitteluvaiheessa emme huomioineet toiminnassa kahden lapsen olevan S2 –lapsia, sillä tämä selvisi meille vasta ensimmäistä interventiota toteutettaessa. Huomioimme tämän kuitenkin jatkossa ja muokkasimme toimintaa myös heille sopivaksi. S2 –lasten tarpeet huomioitiin toiminnassa lyhyillä, selkeillä ohjeilla sekä toiminnan jatkuvuudella. Tällä tavoiteltiin myös muiden lasten kielen ymmärtämisen taitojen kehittymistä.

Suunnitteluvaiheessa parityöskentelystä oli suurta apua, sillä parityöskentely toi erilaisia näkökulmia sekä ideoita ja pystyimme jakamaan vastuuta suunnitteluvaiheessa. Myös projektisuunnitelman teko onnistui hyvin, vaikka työstimme suunnitelmaa eri paikkakunnilla, sillä olimme jakaneet suunnitteluvastuun.

5.2 Interventioiden ja materiaalikansion arviointi

Suunnittelimme kuusi interventiota, joista aikataulukkiireiden vuoksi yhdistimme kaksi viimeistä interventiota yhdeksi. Suunnitteluvaiheessa meillä oli paljon erilaisia ideoita siitä, mitä haluaisimme interventiokerroilla tehdä. Toteutukseen valittiin KISU-teeman mukaisesti leikit ja askartelut. Lisäksi lasten omat toiveet leikeissä huomioitiin, tavoitteena lasten osallisuuden lisääminen projektissa.

Jokaisen intervention jälkeen keräsimme palautetta lapsilta (LIITE 3) sekä henkilöstöltä (LIITE 4) ja otimme saamamme palautteen huomioon seuraavaa interventiokertaa suunnitellessamme. Palautekyselyiden tavoitteena oli lasten ja henkilöstön osallisuuden lisääminen projektissa sekä oman toimintamme kehittäminen projektin edetessä.

Parina pystyimme jakamaan vastuuta interventioiden suunnittelu-, valmistelu-, toteutus- sekä kehittämisvaiheissa. Tämä helpotti työskentelyä, kun pystyimme interventioiden aikana jakautumaan esimerkiksi palautetta keräämään sekä loppuleikkiä vetämään.

Keräsimme materiaalikansioomme (LIITE 1) kaikki interventioissa käyttämämme materiaalit, joita olivat satuhieronta, satu Leena leppäkertusta, laulut, erilaiset leikit, tunnekuvakortit sekä KISU:n mallipohja. Sen lisäksi keräsimme käyttämiemme materiaalien lähteet materiaalikansioon ja vinkkasimme yhden sivuston netistä, josta voi hakea leikkejä eri kriteereillä esimerkiksi iän tai ryhmäkoon mukaan. Materiaalikansiostamme tuli selkeä, ja sen kannessa oli lasten itse askartelemat KISU-hahmot, jotka teimme ensimmäisellä interventiokerralla. Materiaalikansio onnistui mielestämme hyvin ja siitä tuli suunnitellusti hyvin selkeä ja helppo käyttää.

Taulukossa 3 avataan interventioidemme sisällöt (mitä, miten) sekä avataan tavoitteet toiminnan taustalla (miksi).

TAULUKKO 3. Vuorovaikutusprojektin sisältö

	Tutustumiskerta (interventio 1)	Kiusaamisen käsittely (interventio 2)	Tunteiden käsittely (interventio 3)	Draamaleikki (interventio 4)	Leikkiä liikkuen + Roolit (interventiot 5,6)
Mitä, miten?	Töpselihippa, laiva on lastattuleikki, KISU-	Nimileikki, sadutus, sadun lukeminen lapsille, palautteen kerääminen	Töpselihippa, KISU:n ystäväpiiri, Faaraon kissa-laulu, tun-	Peili-leikki, KISU:n ystäväpiiri, patsasleikki, seuraa johtajaa-leikki,	Tonttujumppa, poliisi ja kissatleikki, temppurata, loppuren-

	hahmon askartelu, palautteen kerääminen		nekorttien aarteenetsintä, jähmettyneet tunteet-leikki, satuhieronta, palautteen kerääminen	loppurentoutuminen musiikin soudessa patjalla maaten, vahtikisu-leikki, kätken kiveä -leikki, palautteen kerääminen	toutuminen musiikin soudessa patjoilla maaten, piirustus KISU:n joulu, palautteen kerääminen
Miksi?	Lasten ja henkilöstön osallistaminen, toiminnan suunnittelu lasten ikä- ja kehitystason mukaisesti	Lasten ja henkilöstön osallistaminen, lasten kielen ja puheen kehityksen tukeminen, toiminnan suunnittelu ja toteutus lasten ikä- ja kehitystason mukaisesti	Lasten ja henkilöstön osallistaminen, lasten innostaminen toimintaan leikin kautta, pyrkimys harjaantua tunnetaidoissa, kielellisten taitojen kehittymisen tukeminen	Lasten ja henkilöstön osallistaminen, lasten toiveiden (ja palautteen) huomioiminen toiminnassa, vuorovaikutus- ja yhteistyötaitoissa, vuoron odottamisessa sekä muiden huomioimisessa kehittyminen, lapsille luontaiset tavat oppia (leikkiminen, ilmaiseminen)	Lasten ja henkilöstön osallistaminen, lasten toiveiden (ja palautteen) huomioiminen toiminnassa, yhteistyötaitojen kehittyminen, tasapainon ja oman kehön hallinnan kehittyminen, taiteellinen itsensä ilmaisu (piirustus), lapsille luontaiset tavat oppia (liikuminen, leikkiminen, osallistuminen, ilmaiseminen)

KUVIO 2

5.3 Vuorovaikutusprojektin tietoperustan arviointi

Vuorovaikutusprojektimme haasteena oli tietoperusta ja sen oikeanlainen rajaaminen projektillemme sopivaksi. Projektisuunnitelmavaiheessa olisimme voineet kirjoittaa laajemmin tietoperustaa, jolloin raportointivaihe olisi ollut helpompi työstää. Mikäli tekisimme tämän projektin uudestaan, kiinnittäisimme enemmän huomiota suunnitteluvaiheessa projektin tietoperustaan ja silloin voisimme laajentaa ja tarkentaa tietoperustaa vielä enemmän juuri kyseistä projektia kuvaamaan.

Interventiot toteutettiin työn tietoperustan mukaisessa viitekehysessä. Interventioissa huomioitiin kohderyhmä, varhaiskasvatuksessa olevat lapset.

5.4 Oman osaamisen arviointi

Oma osaamisemme kehittyi koko opinnäytetyöprosessin aikana. Harjaannuimme ohjaamisosaamisessa, toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa, kehittämisessä ja arvioinnissa ja projektin johtamisessa. Vuorovaikutusprojektissa meille opiskelijoille asettamamme tavoitteet ylittyivät reilusti ja opimme paljon myös sellaisia asioita, joita emme osanneet odottaa oppivamme. Harjaannuimme projektin aikana toimimaan, suunnittelemaan ja toteuttamaan toimintaan varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden ja arvopohjan mukaisesti sosionomi (AMK) varhaiskasvatuskompetenssien mukaisesti. Harjaannuimme myös toimimaan lasten osallisuutta, etua ja hyvinvointia edistäen. Opimme keräämään palautetta ja huomioimaan lapsilta ja aikuisilta saamamme palautteen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.

Asiakastyöosaamisessa osaamisemme vahvistui, kun opimme suunnittelemaan, toteuttamaan ja dokumenttoimaan pedagogisesti painottunutta tavoitteellista toimintaa varhaiskasvatusikäisille huomioiden heidän ikä- ja kehitystasonsa toiminnan suunnittelussa. Harjaannuimme ryhmänohjaamisen taidoissa ja varhaiskasvatuksen menetelmällisyydessä. Opimme ymmärtämään leikin ja lasten vertaissuhteiden merkityksen lasten hyvinvoinnin, kehityksen ja oppimisen lähteinä. Opimme myös palvelujärjestelmäosaamista. Opimme tuntemaan varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaavat asiakirjat ja lainsäädännön, ja niiden mukaan toimimisen. Parityöskentely opetti meille vaihtoehtoisia tapoja toimia, esimerkiksi ohjaus-tilanteissa.

LÄHTEET

Helenius A. Lummelehti L. 2013. Leikin käsikirja. Jyväskylä: PS-kustannus.

Opetushallitus. Mitä on varhaiskasvatus? Saatavissa: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/mita-varhaiskasvatus>. Viitattu: 2.2.2020.

Salmivalli C. 2005. Kaverien kanssa: vertaissuhteet ja sosiaalinen kehitys. 2. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Toivanen T. 2009. Draamakasvatuksen mahdollisuudet varhaiskasvatuksessa. Teoksessa T. Toivanen. (toim.) Taidekasvatus varhaiskasvatuksessa – iloa, ihmettelyä ja tekemistä. Helsinki: Yliopistopaino Oy. 30-35.

Varhaiskasvatustietoa pienten lasten vanhemmille. Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus. Saatavissa: https://thl.fi/documents/732587/741077/vasu_vanhemmille_esite.pdf. Viitattu: 18.05.2019.

Varhaiskasvatustilaki. 13.07.2018/540. Saatavissa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540#Pidp446758240>. Viitattu: 18.05.2019.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2016. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf, Viitattu 18.5.2019

Varhaiskasvatussuunnitelmien perusteet. 2018. Saatavissa: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf. Viitattu: 29.1.2020

MATERIAALIKANSIO ULKOMETSÄN PÄIVÄ- KODILLE

Sisällys

1. LEIKIT	3
1.1 Vahtikoiraleikki	3
1.2 Jähmettyneet tunteet.....	3
1.3 Töpselihippa	3
1.4 Peili	3
1.5 Laiva on lastattu.....	4
1.6 Ystäväleikki	4
1.7 Kisu karkaa rannalle –leikki.....	4
1.8 Seuraa johtajaa	4
2.SATU	5
2.1Leena leppäkerttu	5
3. SATUHIERONTA	7
3.1 Taikapuu	7
4.LAULUT	9
4.1 Faaraon kissa.....	9
4.2 Tonttulan aamujumppa.....	10
5. MALLI -KISU	11
6. PERUSTUNTEET –KUVAKORTIT.....	12
LÄHTEET	13

1. LEIKIT

1.1 Vahtikoiraleikki

Yksi leikkijöistä menee piirin keskelle vahtikoiraksi ja sulkee silmänsä. Kulkunen kiertää piirissä kädestä käteen. Kun se on hetken kiertänyt, vahtikoira haukahtaa varoitukseksi. Tällöin leikkijät piilottavat kätensä selkänsä taakse ja lausuvat: Herää, herää vahtikoira, kellosi on kadonnut! Vahtikoira herää, konttaa sen luokse, kenellä arvelee kellon olevan ja nostaa tassunsa leikkijän polvelle. Tämä paljastaa kätensä. Mikäli kulkunen on hänellä, tulee hänestä seuraava vahtikoira. Jos taas ei, vahtikoira jatkaa arvaamista. Kulkusen haltija voi myös auttaa vahtikoiraa kilisyttämällä kulkusta. (Leikkipankki. Vahtikoira)

1.2 Jähmettyneet tunteet

Pyydä leikkijöitä kävelemään rauhallisesti ympäri leikkitilaa ja laita taustalle soimaan hiljainen musiikki. Pysäytä musiikki ja sano jokin tunnetila esim. viha, kateus, ilo, tyytyväisyys jne. Tällöin leikkijöiden tulee jähmettyä tunnetta esittäväksi patsaaksi. Kerro, että muihin leikkijöihin ei saa koskea vaan tarkoituksena on kuvata tunnetta omalla vartalolla ja ilmeellä. (Leikkipankki. Jähmettyneet tunteet)

1.3 Töpselihippa

Vapaaehtoinen jää hipaksi. Kun hän saa kiinni jonkun leikkijöistä, tämä jää seisomaan paikalleen kätet lanteilla. Muut voivat pelastaa kiinnijääneen työntämällä omat kätensä tämän vartalon ja käsien väliin jääviin koloihin. Vaihtakaa välillä hippaa. Voitte myös valita useamman kuin yhden hipan. (Leikkipankki. Töpselihippa)

1.4 Peili

Valitaan yksi pelaajista Peiliksi. Hän menee seisomaan muihin osallistujiin selin n. 20 m päähän ja muut leikkijät asettuvat riviin. Leikkijöiden tarkoitus on kulkea Peilin näkemättä tämän luokse ja koskettaa tämän selkää. Peili kääntyy lyhyin väliajoin katsomaan pelaajia ja lähettää takaisin alkuun ne pelaajat, joiden näkee liikkuvan. Uudeksi peiliksi valitaan se, joka ensimmäisenä pääsee Peilin luokse. (Leikkipankki. Peili)

1.5 Laiva on lastattu

Ohjaaja antaa teeman, millä asioilla laiva lastataan. Sen jälkeen kukin lastaa vuorollaan laivaan teemasta keksimänsä asian. Omalla vuorolla koetetaan muistaa kaikki edellä luetellut asiat. Esim. jos ohjaaja sanoo, että laiva lastataan eläimillä ja ensimmäinen pelaaja sanoo ”Laiva on lastattu apinoilla”, toisen pelaajan tulee sanoa: ”Laiva on lastattu apinoilla ja tiikereillä.”. Peli vaikeutuu koko ajan. Sitä voi helpottaa esim. niin, että pitää muistaa vain kolme aiemmin sanottua sanaa. Oman vuoron jännitystä helpottaa, jos käytetään jotain esinettä tai hernepussia, joka kulkee pelin edetessä kädestä käteen. Voidaan myös sopia, että esineen saa ojentaa kenelle tahansa, jolloin taas saadaan lisää haastetta peliin. Jos aiemmin mainittujen sanojen muistaminen on ryhmälle liian haastavaa, voidaan kustakin teemasta keksiä mahdollisimman monta erilaista asiaa eli ei saa sanoa samaa sanaa kuin edellä on jo mainittu, muttei tarvitse luetella edellä mainittuja. (Vanhustyön keskusliitto. Laiva on lastattu)

1.6 Ystäväleikki

Istutaan ringissä. Pallo kieritetään lapselta toiselle vuoron perään ja jokainen kertoo muille nimensä saatuaan pallon. Aikuinen sopii lasten kanssa, mistä aiheesta kerrotaan nimen lisäksi. Esimerkiksi: ”Nimeni on Peppi ja lempiruokani on lasagne.”

Nimileikkiä voidaan leikkiä vaikka joka päivä eri teemoilla, kuten lempieläin, lempiväri, mukavin leikki, sisarukset, miksi aion isona, harrastukseni jne. (Suvilehto P. 2016. *Leikki vuoden jokaiselle päivälle*, 23)

1.7 Kisu karkaa rannalle –leikki

Lapset istuvat ringissä. Yksi lapsista on Kisu. Lapset rytmittävät käsillään reisiin Kisu karkaa rannalle –lorua. Kisu karkaa rannalle, Kisu karkaa rannalle. (Kisu karkaa pois ringistä. Rytmikäs taputus reisiin.) Tassuttaa pian takaisin, tassuttaa pian takaisin. (Rytmikäs vaihtotaputus reisiin.) Mitä siellä näit? (Lapset kysyvät Kisulta, joka palaa takaisin ringiin.) Lapsi vastaa nähneensä jonkin eläimen, esimerkiksi käärmeen, ja jokainen lapsi saa kokeilla, miten se liikkuu tai ääntelee. Valitaan uusi Kisu. Leikki alkaa alusta loruttelulla. (Suvilehto P. 2016. *Leikki vuoden jokaiselle päivälle* s. 25.)

1.8 Seuraa johtajaa

Yksi leikkijöistä valitaan johtajaksi ja kaikkien on seurattava häntä sekä matkittava kaikkea, mitä hän tekee. Jokainen leikkijä pääsee vuorollaan johtajaksi. Johtaja voi esimerkiksi taputtaa käsiään, nostaa kädet päänsä päälle, kiertää esteitä, hyppiä jne. (Leikkipankki. Seuraa johtajaa)

2.SATU

2.1 Leena leppäkerttu

Aurinko paistoi. Kukat tuoksuivat. Leena leppäkerttu kipitti tyytyväisenä alas ruusun vartta. Se oli juuri syönyt pari mehukasta kirvaa lounaaksi ja hyräili iloisena itsekseen. Ruusun juurella sitä tuli vastaan Koribella koppakuoriainen. "Oletko sairaana, leppis?" Koribella kysyi. "En. Miten niin?" Leena leppäkerttu ihmetteli. "Kun punoitat ja olet ihan pilkullinen", koppakuoriainen sanoi ilkeästi ja pörhisteli kiiltävän mustia siipiään.

Leena leppäkerttu kipitti pois itku kurkussa. Päästyään pois ruusupuskasta leppäkerttu katseli olkansa yli siipiään. Ne tosiaan helottivat punaisena. Ja olivat täynnä mustia täpliä. Leppäkerttu löysi kastepisaran ja hankasi vedellä siipiään. "Mitä ihmettä sinä teet?" läheiselle ruohonkorrelle lehahtava nokkosperhonen kyseli. "Minä koitan pestä pilkut pois", Leena sanoi surkeana ja kertoi nyyhkyttäen, mitä koppakuoriainen oli sanonut. "Äh, älä välitä Koribellasta", perhonen lohdutti, "Se on vain kateellinen, kun sinä olet kauniimpi. Ja muutenkin se aina kiusaa pienempiään." "Minäkö olisin kauniimpi?" Leena leppäkerttu sanoi ihmeissään ja katsoi omia siipiään. "No ilman muuta", perhonen sanoi, ja värisytti omia värikkäitä siipiään, "Olet kauniin punainen, ja sinulla on pilkkuja koristeena. Arvaa, mitä Koribella sanoi minulle?" "No mitä?" Leena kysyi unohtaen itkunsa.

"Se kysyi, olenko tipahtanut maalipurkkiin, kun olen niin kirjava", perhonen kertoi. "Sinä hän olet kaunis!" Leena huudahti. "Niin olenkin", perhonen sanoi tyytyväisenä itseensä, "Koribella on vain kateellinen sinulle. Älä välitä siitä." Sitten perhonen lehahti pois. Leena leppäkerttu oli unohtanut pahan mielensä. Se levitti siipensä ja lennähti isolle kivelle pais-tattelemaan päivää. Kivellä leppäkerttu näki keijukaisen, joka oli maalaamassa koristeita hameena käyttämäänsä lehteen. Siitä Leena sai ajatuksen.

Kohta Leena leppäkerttu ja keijukainen lensivät Koribella koppakuoriaisen luokse. "Mitäs leppis, pilkkutauti vaivaa yhä, vai?" koppakuoriainen sanoi koppavasti. Leena ei välittänyt ilkeistä sanoista vaan sanoi: "Pyysin keijua maalaamaan sinun siipesi, haluaisitko?" Koribella aukaisi ja sulki suunsa eikä tiennyt, mitä sanoisi. Se oli aina unelmoinut värikkäistä siivistä. "Joo", se sai lopulta vastattua.

Keijukainen otti maalinsa esiin ja koristeli koppakuoriaisen siivet kauniisti. Koribella kiitteli sitä kovasti ja keiju lennähti pois.

"Minä..." Koribella aloitti, eikä tiennyt, mitä sanoisi. Se oli aina kiusannut Leenaa, ja nyt leppäkerttu olikin toteuttanut sen salaisen unelman. "Kiitos ja anteeksi, että kiusasin sinua", koppakuoriainen sai lopulta sanottua. "Saat anteeksi", Leena leppäkerttu sanoi, "Lennetäänkö yhdessä lähteelle, niin voit peilailla ja katsoa upeita siipiäsi?"

Niin leppäkerttu ja koppakuoriainen lensivät yhdessä lähteelle. Ja siitä pitäen ne olivat hy-vät ystävät. Eikä Koribella koppakuoriainen enää kiusannut ketään.

Kysymyksiä sadusta

Mitä kovakuoriainen sanoi leppäkertulle?

Miksi Koribella oli ilkeä muille?

Mitä tarkoittaa ”kateellinen”?

Koppakuoriainen kiusasi leppäkerttua pilkuista. Mistä muusta asiasta joku voi kiusata toista?

Mitä voi tehdä, jos näkee jonkun kiusaavan toista?

Mitä Leena leppäkerttu keksi? (*Honkakoski P. Leena leppäkerttu.*)

3. SATUHIERONTA

3.1 Taikapuu

Olipa kerran pieni orava, joka keräsi metsässä marjoja, pähkinöitä ja siemeniä.

(Sormilla pitkin selkää pientä rauhallista liikettä, välillä pysähtyen.)

Yhden pienen siemenen orava piilotti maahan. Se olikin taikapuun siemen.

(Alaselässä selkärangan kohdalle sormen painallus.)

Siemen alkoi kasvamaan ja kasvamaan.

(Kummallakin kädellä selkärangan läheltä lähdetään pikkuhiljaa painellen tai sivellen ylöspäin.)

Kasvamaan ja kasvamaan. Siihen alkoi tulla oksia.

(vedetään selkärangasta sivulle päin rauhallisia vetoja.)

Ja kohta puu oli kasvanut niin suureksi, että sen latva ja oksat hipoivat jo pilviä.

(Vedetään rauhallisin tuntuvin liikkein vetoja pitkin käsiä pitkin päätä, kuin latvan kasvua mukaillen.)

Puu oli taikapuu ja se osasi puhua. Puu sanoi pilville: "Olen janoinen, antakaa minulle vettä." Ja kohta alkoi tippua pisaroita pikkuhiljaa.

(Pikku ropinaa sormilla.)

Ja sade alkoi voimistua. Vettä tuli oksille, rungolle, lehdille ja ihan juuriin asti.

(Voi vedellä sormilla selkää, päätä ja mahdollisesti käsistä kuin sade, joka huuhtelee. Tässä voit vetää vetoja jalkoihin myös, kuin juuriin).

ja vesi kasteli maan ja puu sai juoda kyllikseen.

Kun puu oli suonut tarpeeksi, se sanoi auringolle "Paista minulle, tarvitsen valoasi". Ja aurinko tuli esiin pilvien takaa ja alkoi lämmittämään ihanasti puun oksia ja lehtiä.

(Pyörittäviä liikkeitä koko selälle ja käsille.)

Auringon paiste kutsui linnut lentämään ja ne laskeutuivat yksitellen puun oksille isona parvena.

(Koko kämmenellä painetaan aina siitä kohtaa, johon lintu laskeutuu ja lintuja voi olla monta.)

Puu oli onnellinen kuunnellessaan, joka päivä niiden laulua tuulen leikitellessä oksissa.

(Pyöriviä, tuulimaisia liikkeitä sormilla.)

Sen pituinen se.

(Voit painaa vielä kämmenillä selkää kevyesti lopettamisen merkiksi). Voit rikastuttaa tarinaa omin sanoin entisestään.

(Satuhieronta.fi. Taikapuu)

4.LAULUT

4.1 Faaraon kissa

Faaraon kissa kulki näin,

Faaraon kissa sen varmasti näin

Faaraon kissa kulki näin, häntä pystyssä.

Katseli kerran vasempaan, katseli kerran sen varmasti näin

Katseli kerran vasempaan, häntä pystyssä

Katseli kerran oikeaan, katseli kerran sen varmasti näin

Katseli kerran oikeaan, häntä pystyssä

Hyppäsi ilmaan kerran vain, hyppäsi ilmaan sen varmasti näin

Hyppäsi ilmaan kerran vain, häntä pystyssä

Kehräsi vielä surrurur, kehräsi vielä sen varmasti näin,

Kehräsi vielä surrurur, häntä pystyssä.

Sitten se meni nukkumaan, sitten se meni sen varmasti näin,

Sitten se meni nukkumaan, häntä pystyssä.

4.2 Tonttulan aamujumppa

Kädet niskassa tonttu jumppaa, tonttu jumppa ennen aamupuuroa
kyykkyy syvään ja ylös, kyykkyy syvään ja ympäri, ympäri, ympäri ja ylös.

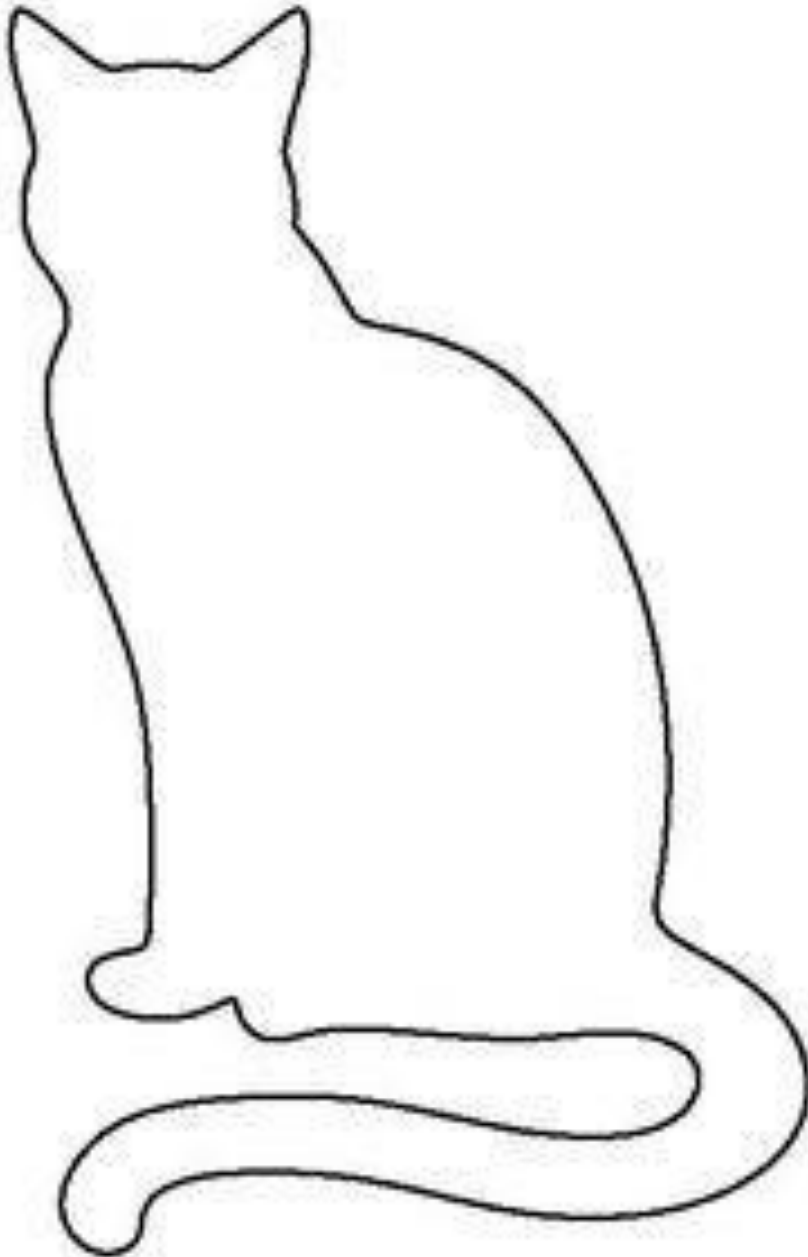
Kädet puuskassa tonttu jumppaa, tonttu jumppa ennen aamupuuroa
kyykkyy syvään ja ylös, kyykkyy syvään ja ylös, kyykkyy syvään ja ympäri,
ympäri, ympäri ja ylös.

Kädet lanteilla tonttu jumppaa, tonttu jumppa ennen aamupuuroa
kyykkyy syvään ja ylös, kyykkyy syvään ja ylös, kyykkyy syvään ja ympäri,
ympäri, ympäri ja ylös.

Kädet nilkoissa tonttu jumppaa, tonttu jumppa ennen aamupuuroa
kyykkyy syvään ja ylös, kyykkyy syvään ja ylös, kyykkyy syvään ja ympäri,
ympäri, ympäri ja ylös.

5. MALLI -KISU

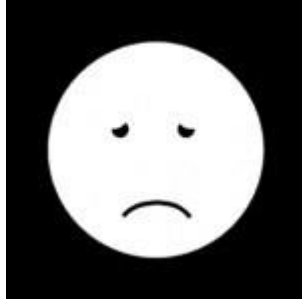
Lapset saivat askarrella omat kisuhahmot. Mallina käytimme alla olevaa kissaa, jolta otimme hännän pois. Interventiot alkoivat usein Kisun ystäväpiirillä, jossa kukin lapsista sai esitellä oman kissansa ja kertoa jotain kissasta, esimerkiksi millä mielellä Kisu on tullut päiväkotiin ja mitä Kisu tykkää tehdä jouluna. Kisun ystäväpiirissä lapsille myös kerrottiin, mitä kyseisellä toimintakerralla tullaan tekemään. Kisut pääsivät myös mukaan temppuralle yhdessä lasten kanssa.

6. PERUSTUNTEET –KUVAKORTIT

Ilo

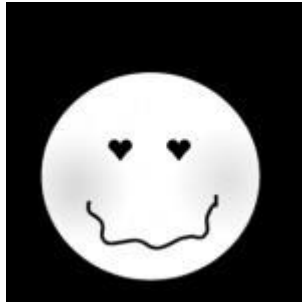
Suru

Inho

Hämmästys

Rakkaus

Pelko

(Papunet.net. Kuvapankki)

LÄHTEET

Honkakoski. P. Leena leppäkerttu. Saatavilla: <https://www.satupalvelu.fi/satu.php?satu=112>

Leikkipankki. Jähmettyneet tunteet. Saatavilla: <https://leikkipankki.leikkipäivä.fi/Leikit/Tiedot/475>

Leikkipankki. Peili. Saatavilla: <https://leikkipankki.leikkipäivä.fi/Leikit/Tiedot/655>

Leikkipankki. Seuraa johtajaa. Saatavilla: <https://leikkipankki.leikkipäivä.fi/Leikit/Tiedot/227>

Leikkipankki. Töpselihippa. Saatavilla: <https://leikkipankki.leikkipäivä.fi/Leikit/Tiedot/87>

Leikkipankki. Vahtikoira. Saatavilla: <https://leikkipankki.leikkipäivä.fi/Leikit/Tiedot/106>

Papunet. Kuvapankki. Ilo. Suru. Inho. Hämmästys. Rakkaus. Pelko. Saatavilla: <https://kuvapankki.papunet.net/>

Satuhieronta.fi. Taikapuu. Saatavilla: <https://satuhieronta.fi/tervetuloa-postituslistallemme/>

Suvilehto P. 2016. Leikki vuoden jokaiselle päivälle. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Nemo

Vanhustyön keskusliitto. Laiva on lastattu. Saatavilla: https://www.vahvike.fi/sites/default/files/perussivu-pdf/Laiva_on_lastattu-muistiharjoitus.pdf

VINKKI: Leikkipankki sivustolta löytyy paljon erilaisia leikkejä kaiken ikäisille. Siellä voit hakea leikkejä iän, ryhmäkoon, leikkityypin, tilan, keston sekä tavoitteiden mukaan.

Kiusaamisen ehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen suunnitelma

päiväkoti : Ulkometsän päiväkoti

Lukuvuosi: 2018-2019

Päivämäärä: 19.11.2018

Laatija: Ulkometsän päiväkodin henkilökunta

Mitä kiusaaminen on? Päivähoitoyksikön /esiopetuksen yhteinen käsitys kiusaamisesta	Menetelmät kiusaamisen ehkäisemiseksi (miten teemme?)
<ul style="list-style-type: none"> - Näkyvää ja näkymätöntä toisen mielen pahoittamista sekä fyysistä satuttamista. Hiljaista kiusaamista joka tapahtuu aikuisilta piilossa. Kiusaaminen on jokaisen henkilökohtainen kokemus ja tuntemus. 	<ul style="list-style-type: none"> - Aikuinen on aktiivisesti läsnä ja sitoutunut yhdessä sovittuihin sääntöihin. Lapset ovat mukana laatimassa sääntöjä. - Opetellaan tunnetaitoja ja tunteiden sanoittamista. - Opetetaan lasta itse puolustautumaan ja sanomaan Ei. - Henkilökunnan draamaesitys keväisin tuo esille kiusaamisen ja siihen puuttumisen.
Menetelmät kiusaamiseen puuttumiseen (milloin ja miten puututaan, minkälaisissa tilanteissa?)	Suunnitelman arviointi ja siitä tiedottaminen

- Aikuinen puuttuu aina tilanteeseen menemällä väliin ja mietitään yhdessä miten tilanne selvitetään.
- Yhtään lasta ei jätetä yksin, aikuinen ohjaa mukaan leikkiin tai selvittää tilannetta (näkyvätön lapsi).
- Kaikilla aikuisilla keinot puuttua tilanteisiin
- Aikuinen on toiminnallaan hyvänä mallina.
- Tehdään yhteistyötä vanhempien kanssa.

- Arvioidaan keväällä 2019
- Henkilökuntaa tiedotetaan asiasta ja jokainen allekirjoittaa tämän suunnitelman.

PALAUTEKYSELY LAPSILLE

Toiminta oli tänään...

Mikä oli kivaa?

Mikä on kivaa? Ympyröi!

Musiikki

liikunta

pelit/leikit

askartelu

Kiitos palautteestasi!

PALAUTEKYSELY TYÖNTEKIJÖILLE

Mitä mieltä olet toiminnan sisällöstä ja soveltuvuudesta lapsiryhmälle ikä ja kehitystaso huomioon ottaen?

Missä/miten onnistuimme?

Mitä olisimme voineet kehittää tai tehdä toisin?

Kiitos palautteestasi!

TUTKIMUSTOIMINTALUPA

Olemme kaksi Centrian ammattikorkeakoulun kolmannen vuoden sosionomiopiskelijaa.

Tulemme toteuttamaan opinnäytetyömme toiminnallisena projektina Ulkometsän päiväkodissa, Vesimyyrät -ryhmässä. Osallistamme sekä lapset että ryhmän henkilöstön interventioden kehittämiseen ja toteuttamiseen. Opinnäytetyömme aiheena on vuorovaikutustaitojen edistäminen varhaiskasvatuksessa. Opinnäytetyömme on projekti ja se sisältää kuusi interventioita, joiden avulla pyrimme edistämään vuorovaikutussuhteita Ulkometsän päiväkodissa, Vesimyyrien ryhmässä. Interventioiden aiheena tulee olemaan päiväkodin kiusaamisen ehkäisyn suunnitelman, KISU:n, mukaisesti vuorovaikutustaitojen edistäminen. KISU-materiaaliin kiusaamisen ehkäisyn menetelmiksi lapsiryhmässä on kirjattu muun muassa tunnetaitojen harjoittelu ja eri tunteiden nimeäminen. Tulemme käsittelemään näitä teemoja lasten kanssa leikin, liikkumisen ja taiteellisen ilmaisun kautta interventioiden aikana.

Saako lapsenne _____ osallistua tutkimustoimintaan?

Kyllä _____ ei _____

Saako lapsestanne ottaa kuvia, jotka liitämme projektin raporttiin?

Kyllä _____ ei _____

Ystävällisin terveisin,

Sosionomiopiskelijat

Aino Raappana ja Noora Korhonen

OHJATUN TOIMINNAN SUUNNITELMA

Aika ja paikka	Opiskelija, ryhmäkoodi	
Toiminnan aihe/ nimi – mitä tehdään?	Kuvaus ryhmästä	
Ryhmän koostumus – Koko ryhmä, pienryhmä vai yksilöllinen ohjaus? – Mitä mahdollisesti toiset tekevät silloin?		
Toiminnan tavoitteet – mihin toiminnalla pyritään?		
Aiheen valinta	Miten tehdään? <div style="display: flex; align-items: flex-start;"> <div style="margin-right: 10px;"> ☐ ☐ ☐ ☐ </div> <div> Leikkien Liikkuen Tutkien Taiteellisesti toimien ja ilmaisten </div> </div>	
Etukäteisjärjestelyt – Materiaalit ja välineet – Miten muokkaan ympäristöä?		

Toiminnan kulku <ul style="list-style-type: none"> - orientointi / motivointi / virittyminen - toiminta vaiheittain - siirtymätilanteet - lopetus 	Miten itse toimin? <ul style="list-style-type: none"> - mitä sanon? - miten saan lapset innostumaan? - millaisia ohjauskeinoja käytän? - missä olen kunkin tilanteen aikana?
Työnjako aikuisten kesken <ul style="list-style-type: none"> - Mukana olevat aikuiset ja heidän tehtävänsä? - Tarvittava yhteistyö ja vuorovaikutus? 	Arviointi ja mahdolliset jatkoideat? <ul style="list-style-type: none"> - Milloin pyydät palautetta? Keneltä? - Poikiiko tuokio jatkoideoita? Jatketaanko samaa aihetta/ teemaa edelleen?
Muuta huomioitavaa	